

ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ КРІОДЕСТРУКЦІЇ ТА МЕХАНОДЕСТРУКЦІЇ НА ПЕКТИНОВІ РЕЧОВИНИ ЯГІД ЖУРАВЛИНИ

Філімонова Н.П., гр. ТКО-67м

Наукові керівники: д-р техн. наук, проф. Р.Ю. Павлюк,
ст. викл. С.С.Стоєв

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Робота присвячена вивченню впливу кріодеодеструкції та механодеодеструкції на пектинові речовини ягід журавлини під час їх заморожування та низькотемпературного подрібнення.

Відомо, що пектинові речовини в сировині знаходяться в неактивній формі та більшість їх міститься у формі протопектину. Більшість карбоксильних груп полісахарідного ланцюга вже зв'язана або з іонами металів (частіше за все Mg і Ca), або із залишками метилового і етилового спиртів. Крім того, доступ до цих груп стерично ускладнений іншими полімерними і мономерними молекулами вуглеводів рослинної клітини. Тому метою роботи було використання кріомеханічних методів при переробці журавлини для покращення драглеутворюючих властивостей замороженого наноструктурованого пюре.

У даній роботі встановлено, що при високих і повільних швидкостях заморожування до мінус 18° С ... мінус 20° С і при подальшому подрібненні (тобто використанні процесів механодеодеструкції і механоактивації) ягід журавлини відбувається істотна деградація і деструкція пектинових речовин. Показано, що збільшується загальна кількість пектинових речовин в 3,0...4,6 рази, а кількість протопектину в 5,5...6 раз.

Показано також, що значна частина протопектину (50...70%) трансформується в розчинний пектин (його кількість збільшується в 2...4 рази по відношенню до вихідного розчинного пектину у свіжій ягоді) і галактуронову кислоту за рахунок неферментативного руйнування водневих і іонних зв'язків в протопектині. Про це свідчить також і істотне збільшення органічних кислот на 43...50%. Відомо, що галактуронова кислота – мономер, з якої складаються пектинові речовини, відноситься до органічних кислот, які в своїй молекулі містять вільні карбоксильні групи, які мають кислу реакцію. Встановлено, що паралельно відбувається деструкція і деградація целюлози, про що свідчить зменшення її кількості на 8...13%.

Таким чином, в результаті процесів кріодеодеструкції і механодеодеструкції відбувається збільшення драглеутворюючої здатності пюре із ягід на 25...40%. і є позитивним і економічно доцільним при їх виробництві та подальшому використанні при виготовленні різних консервованих виробів (желе, мусів, сорбетів, шербетів, соків та ін.).

ДОСЛІДЖЕННЯ СПОСОБУ ОТРИМАННЯ ТА ВЛАСТИВОСТЕЙ ПЕКТИНУ БІЛОКАЧАННОЇ КАПУСТИ

Харігон Н.Г., асп.

Науковий керівник – д-р техн. наук, проф. О.В. Грабовська
Національний університет харчових технологій

Відомо, що природні харчові добавки, що містять пектинові речовини, здійснюють комплексний вплив на організм людини:

Вміст пектинів у рослинних матеріалах коливається у широких межах: від 0,5 до 40% на суху масу.

На відміну від крохмалю і целюлози, у яких головною складовою є моносахарид – глюкоза, в пектині головною складовою є метиловий ефір полігалактуронової кислоти.

Метою нашої роботи було дослідження технологічних умов вилучення пектинових речовин із білокачанної капусти, удосконалення безвідходних технологій переробки рослинної сировини та визначення фізико-хімічних властивостей отриманих пектинів.

В лабораторних умовах нами проведено серію досліджень щодо виділення спиртоосаджуваних пектинових речовин із різних анатомічних частин капусти, а саме – з листової частини, качана сирій сировини. Гідроліз проводили за допомогою соляної кислоти, протягом 2 годин. Пектиновий гідролізат концентрували, осаджували пектинові речовини етанолом, центрифугували, тричі промивали етиловим спиртом, подрібнювали і висушували.

На основі проведених досліджень капустяний пектин можна віднести до високоетерифікованого пектину (ступінь етерифікації – 65%).

Дослідження структури пектинових речовин капусти проведено за допомогою ІЧ-спектроскопії.

У спектрі пектину капусти утворилась інтенсивна смуга поглинання в області 3447 cm^{-1} , що пояснюється наявністю асоційованих гідроксильних груп.

Аналіз спектрів виділених пектинів показав наявність валентних коливань іонізованого карбоксилу (COO^-) = 1615 cm^{-1} та складноетерифікованого зв'язку $\text{C}=\text{O}$ ($\text{C}=\text{O}$) = 1735 cm^{-1} , що є характерною частотою поглинання для всіх різновидів пектинів. Для отриманих спектрів також характерний вміст мономерних ланцюгів валентних коливань зв'язків C-C і C-O на ділянці 1150—1060 cm^{-1} .